

Praktikrapport

Termin: HT 2010 30p

Namn på den arbetsgivande organisationen: Associação Brasileira de Radiodifusão Comunitária – Abraco RS

Min praktikperiod varade från den 30 augusti 2010 till den 12 februari 2011. Omfånget var 30 högskolepoäng, d.v.s. 20 veckor heltidsstudier. Min handledare var Bruno Lima Rocha. Bruno är delstatskoordinator för den politiska undervisningen inom organisationen.

Handledarens persondata:

Bruno Lima Rocha
Rua Ramiro Barcelos 1017, sala 407 Centro - Santa Cruz do Sul
CEP: 96810-150

Telefon: (55 51) 3056 2984

Email: blimarocha@gmail.com

Praktikplatsens hemsida: www.abracors.org.br

Presentation av arbetsplatsen och hur dess verksamhet är organiserad

Associação Brasileira de Radiodifusão Comunitária – eller Abraco RS (framöver Abraco) är en paraplyorganisation för lokala radiostationer och verkar i hela Brasilien. Sitt ursprung har Abraco i de södra delarna av landet, mera specifikt i delstaten Rio Grande do Sul. Abraco organiserar mer än 200 lokala radiostationer utspridda över hela landet, varav de främsta befinner sig i delstaten Rio Grande do Sul. Dess främsta mål kan sägas vara politiska och samhällsbaserade; att kämpa för demokratiseringen av kommunikationsmedia i alla dess former, att vara en motpol till det man kallar för ”stormedia” (alltså de stora massmediaföretagen som kontrollerar stora delar av det mediala utbudet), att följaktligen möjliggöra skapandet av radio och kommunikation för alla samhällets medborgare och att dessa ska vara med och skapa radion. En lokalradio för medborgarna, av medborgarna och utan vinstdrivande syften¹.

Utöver dessa mer generella teoretisk-politiska aspekter, så intresserar sig Abraco för de lokala radiostationernas spridning i samhället och erbjuder dessa stationer juridisk, teknisk och politisk rådgivning. Abraco sänder ett radioprogram två gånger i veckan, som oftast sänds samtidigt i de lokala radiostationer som ingår i organisationen.

För att kunna gå med organisationen Abraco, i egenskap av lokalradio, behöver man uppfylla en rad krav utav etisk sort av vilka de viktigaste är: försvara och verka för demokratiseringen av kommunikationsmedia, inte ha några vinstdrivande syften, att dessa lokala radiostationer ska kontrolleras offentligt och demokratiskt av de som jobbar med den och att radiostationen ska fungera för medborgarna i den specifika ort den verkar i.

I Brasilien, som är ett federalt system, finns det grundlagstadgade rättigheter om social kommunikation. Abraco kämpar för att dessa rättigheter efterlevs av såväl delstatliga som lokala myndigheter, rättigheter som är inskrivna på federal nivå. Denna strävan och kamp kan ta sig i uttryck i demonstrationer och liknande opinionsyttringar, såsom kampanjarbeten med exempelvis flygbladsutdelningar. I Brasilien uppdagas ofta problematiken med grundlagstadgade rättigheter som inte efterlevs på delstatlig och lokal nivå. En rad faktorer kan sägas ligga bakom denna oförmåga att verkställa vissa grundlagar. Dels kan det bero på

---

¹ Mera info finns på: www.abracors.org.br

Praktikrapport

byråkratisk tröghet, men även ren ovilja av lokala eller delstatliga myndigheter att implementera dem. Abraco kan också sägas vara ett uttryck för viljan att samla krafter för att lägga mera tyngd bakom implementeringskraven.

Abraco är en icke-vinstdrivande organisation och dess medlemsorganisationer, de olika radiostationerna, är uteslutande sammansatta av människor som driver radio och är engagerade på ideell basis. För att koordinera det politiska arbetet samlas medlemsorganisationerna till kongress var tredje år, där man demokratiskt bestämmer om Abracos riktlinjer för de kommande åren.

Abraco ingår slutligen i en bredare social brasiliansk rörelse för att se till att de grundlagstadgade rättigheterna om social kommunikation efterlevs; en rörelse som inkluderar sociala och politiska organisationer m.m.

Min position inom organisationen samt en beskrivning av mina arbetsuppgifter

Min position inom organisationen skulle kunna beskrivas främst såsom gräsrotsjournalist, dock fick man ibland agera tekniker, ljudredigerare, byggarbetare. o.s.v. Något som är betingat av karaktären på hur man skapar lokalradio i linje med ovan nämnda formler för deltagande. Kort efter jag anlönt fick jag i uppdrag att delta specifikt i startandet av en ny lokalradio i Restinga, Porto Alegre, ett relativt fattigt bostadsområde. Namnet på radion bestämdes i radions invigande möte och blev Tutanga FM.

Denna lokalradio startades från grunden och det var väldigt givande att se hela processen med hur man involverar invånare och hur man får dessa att delta i skapandet av radiosändningar. Kurser gavs i politik och behovet av att kräva att de grundlagstadgade rättigheterna implementeras. Dessutom gavs en rad andra kurser i hur man handskas med den tekniska utrustningen. I början var min roll relativt passiv vad gäller deltagandet i arrangerandet av kurser etc, detta p.g.a. att det fanns specifikt folk ämnade för dessa uppgifter. Jag var med dock och hjälpte att laga lokalen där radion skulle husera och flytta dit all nödvändig utrustning. En insamling startades för att köpa radiostationens dator, något som jag medverkade i genom att knacka dörr och skramla bössan.

Praktikrapport

När radion väl hade startats bestod mina arbetsuppgifter av att producera och arrangera en hel radiokväll, med dess olika inslag såsom musik, nyheter, debatt, reportage. Detta arbete blev med tiden ganska rutinartat och lättare att utföra, även om det från början blev en hel del sekunder med bara brus i radiovågen och en hel del improvisation för att täcka över felen man gjorde. Oftast gjorde man intervjuer med invånarna i denna stadsdel exempelvis om stölder, invigningen av ett torg, att det saknades belysning på en av stadsdelens gator, för att sedan klippa och klistra dessa i ljudredigeringsprogram och sedan bygga reportage utifrån det.

Följaktligen var min primära arbetsuppgift att hjälpa till att starta upp en lokal radiostation och sedan vara med och producera dess radioprogram. I början sände radion endast 2 timmar varje veckokväll. Något som senare utökades till att sända även 4 timmar lördagar och söndagar.

Därutöver och parallellt med denna uppgift fick jag uppdrag av de mest olika slagerna av min handledare, något som gav praktiken en väldigt omväxlande, dynamisk och spännande karaktär. Jag hjälpte exempelvis också med att vid några tillfällen producera de nationella programmen; jag intervjuade folk som ockuperade landområden utanför Porto Alegre, intervjuer som ingick i ett reportage om ockuperad mark i Rio Grande do Sul. Vid ett annat tillfälle fick jag ansvara för att välja ut bakgrundsmusiken till ett reportage om mono-odlingen av soja, ett fenomen som många sociala rörelser i Brasilien på senare år uppmärksammat.

Jag fick även åka till Uruguay med två inom området erfarna journalister ifrån en annan radiostation, för att intervju bönder som bor bredvid eukalyptusplantage.

Jag medarrangerade ett seminarium om statskuppen i Honduras 2008, där det bland annat låg i fokus de lokala radiostationernas hjälp för spridandet av alternativ icke-regimen kontrollerad information samt dess funktion och viktighet för motståndet mot kuppen. Seminariet hölls i centrala Porto Alegre och blev välbesökt, omkring 50 personer.

Jag åkte och besökte MSTs (Movimiento Sem Terra) skola i Rio Grande do Sul där jag deltog i ett seminarium om hur frågan om hur deras jordreform skulle påverka fattigdomen i Brasilien. Där stannade vi även under 3 dagar för att lära oss mera om denna spännande rörelse.

En sammanfattning av mina erfarenheter av praktikperioden

Under min tid som praktikant hos Abraco blev jag väldigt bra mottagen av både min handledare såsom av de människorna jag jobbade tillsammans med. Något som kommer upp i tanken är att jag borde behärskat språket lite bättre, jag kan spanska flytande, och trodde att portugisiska inte skulle vara ett så stort problem. Men det visade sig vara svårare än jag trodde, ett problem som dock blev mindre och mindre med tiden. Allteftersom kunde jag med ihärdighet förstå det mesta som sades.

Mina erfarenheter av praktikperioden är allmänt bra. Jag känner att jag uppfyllt mitt syfte och kunnat titta närmare på hur en organisation Abraco fungerar. Jag har också fått värdefulla kunskaper i hur man skapar spännanden radioprogram och hur man producerar dessa för att de ska fånga lyssnarens uppmärksamhet med olika ljudeffekter, musik och liknande. Jag har kunnat observera på ett konkret och empiriskt plan hur olika teoretiska problem upplevs och levs av människor. Jag har sett på nära håll, en ovärderlig källa, hur människor kämpar för att implementera grundlagstadgade rättigheter

Reflektioner kring praktiken och/eller praktikplatsen ur ett statsvetenskapligt perspektiv

Praktikplatsen gav mig insikt om den komplexa relationen som lokala, delstatliga och federala myndigheter har inom ramen för ett federalt politiskt system. Olika komplexa väv av maktstrukturer leder ibland till att rättigheter som garanteras på den högsta nivå inte verkställs på lokal nivå. Detta är ett problem som Abraco dagligen brottas med och som ibland lett till att man blivit förtryckt av lokala myndigheter. Detta har uttryckt sig exempelvis i form av avstängda radiostationer. Problematiken bottnar i hur de inblandade aktörerna tolkar grundlagarnas innebörd och praktiska konsekvenser. Å ena sidan har statliga funktionärer en förhållandevis snäv uppfattning över vad lagen om social kommunikation innebär och har polisens makt för att få sin vilja igenom. Å andra sidan så försöker Abraco ge lagen en djupare innebörd och långtgående konsekvenser. Detta medför ibland att dessa olika uppfattningar kommer i konflikt med varandra, något som oftast leder till att statens uppfattning blir den rådande och begränsar Abraco och de medverkande lokala radiostationernas handlingsutrymme.

Praktikrapport

Vidare skulle jag på ett annat teoretiskt plan vilja lyfta fram relationen mellan staten och det civila samhället; en relation som ibland är konfliktfylld men stundvis också harmonisk. Man bör därför inte hamna i en ensidig förståelse av denna relation som oftast är avhängig både tidsperiod och politiskt system man tittar på, men också vilka aktörer man ställer mot varandra. Skulle man förstå Abraco som en del av det civila samhället så skulle man kunna tro att relationen till staten är harmonisk, eftersom de strävar och kämpar för att statens lagar ska efterlevas. Men relationen blir komplex när olika innebördsuppfattningar kommer i konflikt med varandra, något som i slutändan och i praktiken innebär att relationen idag mellan staten och Abraco lutar oftare till att vara konfliktfylld. Detta är något som självklart skulle förändras om dissonansen mellan de olika uppfattningarna harmoniserade i bättre samklang med varandra. Denna framtida möjlighet förblir öppen.